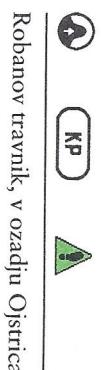
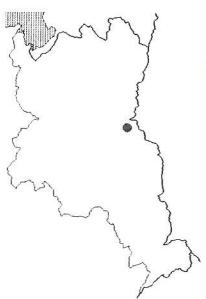

Robanov kot

Ob zgornjem toku Savinje se v grebene Savinjskih ali Kamniških Alp vrezujejo tri ledenske doline. Najbolj znana med njimi je prav gotovo Logarska dolina, mnogo manj je obiskana najmanjša, divji Matkov kot, za tretjo – Robanov kot – pa je značilna neokrnjena podoba skladne kulturne krajine.

Ko se peljemo v Logarsko dolino, se pred Rogovilcem le za hip pokaze značilni koničasti vrh Ojstrice, za gozdnatimi pobočji pa sploh ne zaslutimo doline. Pri Rogovilcu zavijemo levo in premagamo strmi ledeniški vršaj Bele, hudournega pritoka Savinje. Kolovozna pot nas vodi skozi smrekov gozd, nato pa se nam pri Govčevi kmetiji odpre veličastna panorama proti Ojstrici in Krofički.

Kdor bo prvič na Solčavskem, bo občudoval mogočne samotne kmetije. V dolini je še Roban, na sonča in z izvirki bogata južna pobočja pa so se tja do 1200 metrov utrdili še Vršniki, Haudej in Kneži. Preserijo nas mogočna postopja, ki stvarajo skupaj kar majhno naselje. V bližini so se njive, travniki in pasniki, obdaja pa jih gozd, sredi katerega so si predniki trmasto izsilili življenjski prostor. V stavbem izročiu, narečju in še ohranjenih običajih bomo opazili veliko koroskih posebnosti, ki mnogokrat prevlačajo nad savinjskimi. Do leta 1894, ko ni bilo ceste med Ljubljino in Solčavo, so se Solčavani preko Pavličevega sedla in Crne povezovali s Korosco.

Kmetije vztrajajo v Robanovem kotu že okoli tisoč let, kar dokazujejo hišna imena, saj jih v malodane danasni obliki najdemo že v urbarju iz leta 1426. V tem tisočletju so naravne sile in naseljenci oblikovali današnji Robanov kot: samotne kmetije s celki, kilometri dolg Travnik, planina v Kotu, široko prodriče Bele, vse skupaj pa obdajajo veličastne stene Krizevnika, Poljskih Devic, Velikega vrha, Blekov, Ojstrice, Krofčke in Strelovec.

Mnogo dragocenega gradiva, ki priča o nekdajnjem življenju, navadah Solčavancov, zlasti pa o temni povezanosti z naravo, je iztrgal pozabi Joža Vršnik – Robanov (1900–1973). Tenkočutno je znal prisluhniti svetu okoli sebe in svoja doživljanja zapisati v preprostem, a bogatem domaćem jeziku. Ljubezen do Robanovega kota se kaže tudi v Joževih prizadevanjih za ohranitev Kota, saj je mnogo prispeval, da je od leta 1950 zavarovan kot krajinski park.

Sicer pa si Robanov kot oglejte sami! Prav gotovo bo že sprechod od Rogovilca do Robana prijetno doživetje, vredno pa ga je podaljšati, še za eno uro do planine v Kotu. Oglasite se še pri kateri od kmetij, spoznali boste njihovo tradicionalno gostoljubnost, domače dobrote, morda pa bodo zazvenele tudi citre. Planinci bodo lahko nadaljevali pot na Korošico, Ojstrico ali Strelovec, prijeten je tudi izlet do obnovljene partizanske bolnišnice Medvejak.

Robanov kot doživljajmo nevsišivo, seje takrat nam bo razkril svoje vrednote. Zato ga običumno pes, zapiraimo lese, kadar je živila na paši, ne hodimo po nepokošeni travi, ne puščajmo smeti in ne trigaimo cvetja!

